

székesegyházban nyugszik. A kortárs lengyelek Báthoryról valóban egy mondást hagytak az utókorra, amelyet a lengyel közvélemény ma is ismer: "Vagy meg sem született volna, vagy örökké élt volna."

dcs

*"Tündérbert" - Móricz Zsigmond *Erdély- trilógiájának* Báthory Gáborról szóló, I. kötete

** Részletes, színes ábrázolása Dávid Antal *Erdély nagy romlása* c. trilógiája I. kötetében - "A sárkány papja"

*** Január 7-én kora hajnalban Buccow erdélyi fővezér parancsára, Siskowicz altábornagy vezetésével a katonaság megrohanta a Madéfalvára gyűlt csíki székelyeket, akik a határőrsorozás ellen tiltakoztak. Hajnalban ágyútűzzel árasztották el a falut, a 2500 ember túlnyomó többsége ott helyben, vagy később elpusztult. Ezután kezdődött a székelység tömeges kivándorlása Moldvába.

A "siculicidium" (székelygyilkolás) latinul, nagybetűvel: SICVLICIDIVM - úgynevezett kronosztikon. Ha a betűk római számértékét összeadjuk, az esemény évszámát kapjuk: M=1000; D=500; C=100 (2-szer); L=50; V=5 (2-szer); I=1(4-szer) - összesen: 1764

**** "Panowie, moze cie mnie szablamy sie kac, ale tego nie wymagajcie!"

***** "Magyarok és lengyelek a történelem sodrában", Kovács Endre, Budapest, 1973

***** Blandrata György (Giorgio Biandrata) 1515-1588, az inkvizíció börtönéből Genfba, majd Lengyelországba menekült. Bona, később Izabella udvari orvosa, Dávid Ferencsel az unitárius tan terjesztője, később visszavonult.

(Megjegyzés: a családnevet a történelmi források és a későbbi írások is, folyamatosan kétféleképpen írják - a család is ezt tette annakidején: Báthori - Báthory - ennek megfelelően az idézett szövegekben is kétféleképpen szerepel - *dcs*)

*****

Ezúttal is következék egy Jakabffy Elemér írás, egy különös életutat bejáró erdélyi költőről, akinek a neve: Szefeddin Sefket bey...

Az írás az Ünneplő beszédek című kötetecskéből való.

Herczeg Ferentől Szefeddin Sefket beyig

A legfiatalabb erdélyi költővel most, április 14.-én találkoztam. Neve Szefeddin Sefket bey, kora 23 év. Atyja török diplomata, anyja pedig az előkelő székely Incze család sarja. Az Arany János Társaság délelőttjén szerepeltünk együtt. Közvetlenül utánam ő következett és én jóindulatú bírálatra készültem. Azonban alig szavalta el két versét, úgy éreztem, a jövő ígérete állott elém. Ez a fiatal költő elsősorban azt az adottságot használja ki, hogy török és magyar vér keveréke, hogy török ősöktől is származik és mégis egészen erdélyi magyarrá lett, amiért is emígyen énekel:

Bajazid és Szolimán
megbékélt utódja
az erdélyi tengeren
ringó árva bója.
Sorsközösség köt ide,
hozzájuk csak vérség:
ledobom magamról az
exotikum vértjét.

A múltba nézni borzadok,
a múltat szánom-bánom,
túl vagyok a harcukon,
túl vagyok Mohácson,
székely szavak zamata
oly ízes a számon.

A magyar szó: csengetyű,
mennyei ajándék,
színpompázó, százszínű
ritka briliáns-ék:
forгатom, csiszolom
mintha enyém lenne,
zsoltárként imádkozom
reggel, délben, este.
Elsírom a bánatát,
örömét kizengem,
harcos őszám, Szolimán,
ne ítélj el engem,
másfél század büniért
kell most vezekelnem.

Erdély földjén kiújult
történelmi korban
engesztelés, áldozat
sose kellett jobban.
Lettem volna Keleten
űzött dalos koldus,
itt erősödik velem
az erdélyi kórus:
orgonálva nő a hang,
holnap eget zenget,
s engem is magasba tár:
áldozati kelyhet.
Ítékez hát őszám,
átkozz, vagy ölelj meg!

Ahogy háromszáz évvel ezelőtt a horvát Zerinből az egyik legnagyobb magyar költő: Zrínyi Miklós lett, ahogy kétszáz évvel ezelőtt az olasz Guadagnisból Gvadányi József, a "Peleskei Nótárius" örök emléké írója lett, ahogy száz év előtt a szláv Petrovics-ból a magyar nemzet világhírű Petőfi-je lett, ahogy ötven év előtt a sváb Franz Herzog-ból Herczeg Ferenc lett, úgy, és éppen azon okból lett Szeffedin Sefketből a magyar irodalmi kórus eddig még zsenge, de reménységes tagja, nem azért, mert a nemzetváltoztatást reájuk kényszerítették, hanem mert átérték, hogy az a magyar nemzet, amelynek olyan értékei lettek, szerencsétlen bár, de erényeiben és érdemeiben mégis csak nagy.

Jakabffy Elemér

*****